

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/312/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

142/2013. (V. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. április 20-án előterjesztett **panaszát** a 2013. május 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2012. április 13-án foganatosított rendőri intézkedés miatt 2012. április 20-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyet 2012. április 21-én aláírásával megerősített, illetve 2012. május 14-én kiegészített.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. április 13-án a S. városban a gimnázium előtti parkban egyedül ült egy padon, amikor arra lett figyelmes, hogy több rendőr körbeveszi, majd az ott lévő hulladékra mutatva megkérdezik, hogy „mi ez itt”. A panaszos felelete az volt, hogy „nem én csináltam”, mire a rendőrök megkérdezték, hogy „minek ülsz itt”. A panaszos elmondása szerint indulatos szóváltást követően, mindenféle felszólítás nélkül a kezeit a rendőrök hátrabilincseltek, majd a kezeit felfelé feszítve, „felsőtestét fölfelé kényszerítve” a közelben várakozó mikrobuszhoz vezették. A járműhez érve a rendőrök a panaszost az ülések közötti részre lökték, és bántalmazni kezdték, majd ezt követően a helyi kórház sürgősségi osztályára szállították. A panaszos állítása szerint először a vizsgálóba vitték, ahol kérte, hogy lazítsák meg a bilincset, mire a rendőrök egy másik szobába

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

vonszolták, elgáncsolták, és újból bántalmazni kezdték. A bántalmazás közben a rendőrök a panaszos felsőtestét többször térdmagasságig emelték, majd földre ejtették és ütlegették, miközben a hátára tapostak. A bántalmazás következtében a panaszos fülében lévő hallókészülék a földre esett, és valamelyik rendőr a bakancsát fölé helyezte mintha széttaposni készülne (szöveget ekkor már a panaszos nem hallotta), majd a hallókészüléket zsebkeendőbe tették. Ezek után a panaszost az „ott lévők ruházatát megbontva szemrevételezték”. A panaszos megítélése szerint ezen eseményeknek a kórház néhány dolgozója (panaszos szerint ápolók) szemtanúi voltak. A kórházban történtek után a rendőrök a panaszost a rendőrségre vitték, a korábbiakhoz hasonlóan a jármű padlózatán. A panaszos előadta, hogy „a benntartása alatt a brutalitás mérséklődött”, csak néhányszor lökték a fogdában lévő padra hátrabilincsel kézzel. A panaszos állítása szerint az ambuláns értesítőt a 2012. április 13-ai történetekről nem kapta meg, a másolatot csak később sikerült megszereznie. 2012. április 14-én látélet készült, az azt követő napon pedig a panaszos újabb vizsgálaton vett részt a hiányzó ambuláns értesítő miatt. A fent említett vizsgálatok eredményei 2012. április 17-től a kórház adatbázisában megtalálhatók. A panaszos elismeri, hogy a sérelmezett intézkedés napján ittas volt, nem ütött meg megfelelő hangnemet, de megítélése szerint a fent felsoroltakra „ez talán nem adhat okot”. A panaszos előadta, hogy a bilincs alkalmazása a felhelyezéstől az elbocsátásig folyamatos volt, továbbá iratait nem kapta vissza, többszöri telefonálás után hozták utána.

2) A panaszos beadványát a 2012. május 14-ei levelével kiegészítette, amelyben tételesen válaszolt a Testület által feltett kérdésekre.

a) A panaszos előadta, hogy a kapott igazolás szerint 2012. április 13. napján 21 óra 15 perckor kezdődött meg vele szemben a rendőri intézkedés S. város K. út előtti parkos területen.

b) Az intézkedést 6-7 rendőr kezdte meg, akik nem azonosították magukat, az intézkedés tényét és célját nem közölték.

c) Mindkét részről indulatos szóváltás („mi ez a szemét”, „nem én csináltam” és „mit ülsz itt”) hangzott el. A vita tárgya az ott lévő hulladék volt. A panaszos elmondása szerint a rendőrök nem igazoltatták.

d) A bilincs alkalmazását megelőzően a panaszos nem hallott figyelmeztetést, vagy felszólítást, a rendőri intézkedéssel szemben ellenállást nem tanúsított, továbbá nem előzte meg testi kényszer a bilincselést.

e) A rendőrségi járműben 3 rendőr ütlegette. A panaszos a jármű padlóján hátrabilincsel kézzel helyezkedett el, ellenállást nem tanúsított.

f) A panaszos nem kérte a beszállítását az egészségügyi intézménybe, a rendőrök döntöttek így. A panaszos nem tudja, miért szállították be a kórházba. Látható sérülésként a panaszos a fején lévő horzsolást jelöli meg, amit valószínűleg a járműben szerzett.

g) A kórházban történő bántalmazásban 3-4 rendőr vett részt. Ellenállást a panaszos továbbra sem tanúsított, hátra volt bilincselve a keze. A panaszos elmondása szerint a bántalmazás során néhány percre orvos is jelen volt. A Testület azon kérdésre, „hogya ezt követően milyen vizsgálatot végeztek el” a panaszos azt válaszolta, hogy „megnéztek”.

h) A panaszos ruházatának megbontásakor rendőrök és ápolók is jelen voltak. Ekkor a panaszos pólóját felhúzták és megnézték a panaszos testét.

i) A panaszost hallókészüléke elvesztése akadályozta az egészségügyi személyzettel és a rendőrökkel történő kommunikációban. A panaszos állítása szerint látták, hogy hallókészüléke kiesett.

j) A panaszos állítása szerint az orvosi vizsgálat során „megnézték”, semmilyen konkrét vizsgálat vagy ellátás nem történt. Ekkor rendőrök, orvosok és ápolók is jelen voltak. A panaszoson a bilincs végig rajta volt.

k) A rendőrségen történő előállítást követően a panaszost fogdán helyezték el, ahol 3-4 rendőr volt jelen. A rendőrök a panaszost hátrabilincseltek kézzel néhányszor a padra lökték

l) A rendőrkapitányság épületében semmit nem közöltek a panaszossal.

m) A panaszossal szemben az intézkedéssel kapcsolatban szabálysértési eljárás indult. A rendőrök személyesen hozták a panaszos után az összes személyi iratát a kórháznál lévő telefonfülkéhez. Erre vonatkozóan a panaszos pontos időt nem tudott megjelölni.

n) A kórházban láttelepet nem állítottak ki.

o) A panaszos mellékelten megküldte az általa, valamint az intézkedő rendőr által aláírt előállításról szóló igazolást, amely szerint az előállítás időtartalma 2012. április 13-án 21 óra 15 perctől aznap 23 óra 15 percig tartott. Az igazolás alapján a panaszos intézkedéssel szemben nem élt panasszal.

A panaszos csatolta 2013. április 13-án kiállított ambuláns értesítőt, amelyen diagnózisként az arc és rágóizület területének nyílt sebe, alkohol okozta káros használat (abuzus), valamint esés ugyanazon a szinten megcsúszás és botlás miatt van feltüntetve. Az ellátás kezdete 2012. április 13. 22 óra 3 perc volt. Az ambuláns értesítő rögzíti, hogy a rendőrség szállította be az erősen ittas, agresszíven viselkedő panaszost, akit levetkőztettek és megvizsgáltak. Az értesítőn feltüntették, hogy a fejen bal oldalt homlokon földdel szennyezett terület, az alsó ajkakon felületes horzsolás, bal oldali alcsonton műtési heg, valamint mindkét csuklón felületes zúzódási nyom fedezhető fel. A fogazaton friss sérülés, és máshol külsérelmi nyom nem volt. Az orvosi dokumentáció rögzíti, hogy az aznap szerzett sérülés elsődleges orvosi vizsgálat szerint 8 napon belül gyógyul. Rögzítésre került továbbá, hogy a bilincset a panaszos kérésére meglazították, a panaszos sérüléseivel összefüggésben traumatológiai teendő nem volt, valamint az, hogy a panaszos fogdában elhelyezhető. Az értesítő szerint a vizsgálatot Sz. ápoló, és Dr. G. szakorvos végezte.

A beadványhoz a panaszos mellékelten megküldte a 2012. április 15-én kiállított ambuláns értesítőt, amely diagnózisként az arc zúzódása, a medence és törzs alsó részének zúzódása, a boka rándulása és húzódása, a koponya zúzódása, valamint k. m. n. tényezők által okozott sérülés van feltüntetve. Az értesítő rögzíti a röntgenkérést. Az orvosi irat szerint a panaszost szülei kísérték a kontrollvizsgálatra, konzíliumra. A panaszos elmondta, hogy 2012. április 13-án rendőrök bántalmazták, akkor a kórház ambulanciáján járt, illetve 2012. április 14-én ismét ellátásra jelentkezett. Az ambuláns lapon azonban a következők szerepelnek. Feje, álla sérült, gerincét rugdosták, bokáját „kirúgták”, a panaszos nem vesztette el eszméletét, hányingere nincs, nem hányt, nem szédül. Állkapcsa, gerince fáj, és kezét nem érzi, mivel

„szétbilincseltek”. Az ambuláns értesítő ezen kívül arcon, illetve csuklón lévő sérüléseket tüntette fel. Az ambuláns lap szerint törés nem volt, panasz esetén kontroll, borogatás, jegelés, kímélet, gyulladás csökkentő gél használata és fájdalomcsillapító szedése javasolt. A kórházi irat szerint a vizsgálatot O. ápoló és Dr. B. szakorvos végezte.

A panaszosi levélhez mellékelésre került a 2012. április 18-án kelt, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt a panaszost 50. 000 forint pénzbírássággal sújtó határozat. Az indokolás szerint a rendelkezésre álló szabálysértési feljelentés adatai alapján megállapítást nyert, hogy 2012. április 13-án 21 óra 15 perckor S. város, K. út előtti parkos területen a Készenléti Rendőrség munkatársai intézkedést kezdeményeztek a panaszossal szemben, aki szemmel láthatóan ittas állapotban volt. A panaszos rendőri felszólításnak nem tett eleget, szitkozódott, trágár kifejezéssel illette az intézkedő rendőröket. Ezt követően az intézkedő rendőr a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította, hogy adja át személyi igazolványát, ellenkező esetben előállításra kerül a S-i Rendőrkapitányságra. A panaszos ennek továbbra sem tett eleget, magatartása agresszívebb lett, az intézkedés alól magát folyamatosan kivonni szándékozott. A panaszossal az intézkedő rendőr közölte, hogy mivel a rendőri intézkedést akadályozza, ezzel szabálysértést követ el, és elő fogja állítani a S-i Rendőrkapitányságra. Ennek ellenére a panaszos tovább folytatta magatartását, továbbra is megpróbálta az intézkedést megghiúsítani, illetve személyi igazolványának átadására nem volt hajlandó, ezért a rendőrök előállították a S-i Rendőrkapitányságra. Személyes iratai a ruházatának tételes átvizsgálása során, a kabátja oldalzsebéből kerültek elő. Ennek alapján az intézkedő rendőr megtette a szabálysértési feljelentést. A határozat indokolásában megállapítást nyert, hogy a panaszos cselekményével megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. Rendelet (továbbiakban: SZR.) 40/A. § (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést, mely miatt 50. 000 forintig terjedő pénzbírságot szabtak ki vele szemben.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) Megküldésre került az intézkedés napján kelt, M. r. törzsőrmester és K. r. őrmester által aláírt jelentés, amely az alábbiakat tartalmazza.

Az intézkedő rendőrök 2012. április 13-án 21 óra 15 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján – mint igazoltatást megtagadó személyt – előállították. Az intézkedés során az Rtv. 47. § alapján testi kényszer, a 48. § d) pontja alapján az ellenszegülés megtörése érdekében, a c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében, a) pontja alapján önkárosítás megakadályozása érdekében, valamint a b) pontja alapján támadás megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztették a panaszost. A bilincset 2012. április 13-án 21 óra 15 perctől 2012. április 13-án 22 óra 45 percig alkalmazták a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) b) pontja

szerint kezek előre, illetve hátra bilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés, a kényszerítő eszköz, illetve intézkedés alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a jelentés a következőképpen rögzíti. Az intézkedő rendőrök 2012. április 13-án 17 órától 2012. április 14-én 8 óráig közterületi járőrszolgálatot láttak el S-i Rendőrkapitányság illetékességi területén a Készenléti Rendőrség állományából, 531/2 hívónévvel. A szolgálat teljesítése során 21 óra 15 perckor intézkedést kezdeményeztek S. város K. út előtti parkos részen egy szemmel láthatóan ittas személlyel szemben, akit igazolásra szólítottak fel. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, szitkozódott, trágár kifejezésekkel illette az intézkedő rendőröket, valamint megfenyegette őket azzal, hogy „úgyis fel lesztek jelentve az ügyészségen, mert megvertetek”. Ezt követően az intézkedő rendőr a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával felszólította a panaszost, hogy személyigazolványát adja át, ellenkező esetben elő fogják állítani a S-i Rendőrkapitányságon. A panaszos ennek továbbra sem tett eleget, magatartása agresszívabb lett, az intézkedés alól magát folyamatosan kivonni szándékozott. Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy ha a rendőri intézkedést akadályozza, azzal szabálysértést követ el, és elő fogja állítani. Ennek ellenére a panaszos tovább folytatta magatartását, továbbra is megpróbálta az intézkedést megghiúsítani, illetve személyigazolványának átadására sem volt hajlandó, ezzel akadályozva a rendőri intézkedést. A fentiek miatt a panaszost a rendőrök ismét felszólították, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításnak, mert ellenkező esetben ellene kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. Ezután az intézkedő rendőr a Készenléti Rendőrségnél tanult önvédelmi fogást alkalmazva hátsó karfeszítést alkalmazott, ezt követően lábsöprést hajtott végre, mely során arccal a földre helyzetbe helyezte a panaszost, és a kezek hátrabilincselésének módszerét alkalmazott vele szemben. A kényszerítő eszköz alkalmazásánál (testi kényszer), mivel a panaszos továbbra is agresszív magatartást tanúsított, az intézkedés biztonságos lefolytatása végett segédkezett a 531/3-as és a /4-es tagállomás (M. r. őrmester, L. r. őrmester és Gy. r. őrmester). A testi kényszer és a bilincselés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, panaszt nem jelzett a rendőrök felé. A feje bal oldala, a homlokánál volt földdel, homokkal szennyezett rész, amely alatt azonban sérülés nem volt. A panaszos a szolgálati járműhez való kísérés közben is folyamatosan kiabált, hogy őt a rendőrök megverték, eltörték álkapcsát. Ezt követően, mivel a panaszos folyamatosan azt kiabálta, hogy megveretetek, illetve szája alsó részét, ill. karjait fájlalta, a járőrök 21 óra 50 perckor a megyei kórházba szállították orvosi kivizsgálás céljából. A járőrök a panaszos személyes iratait a ruházatának tételes átvizsgálása során, annak kabátjának oldalzsebében találták meg. A kórházban Dr. G. szakorvos megvizsgálta, és megállapította, hogy szája alsó részén felületi hámsérülés található, friss sérülési nyomok nem voltak láthatóak, sérülése 8 napon belül gyógyuló. A vizsgálatot követően a panaszost a S-i Rendőrkapitányságra előállították, majd írásos tevékenység elvégzéséig az előállító helyiségben panaszmentesen elhelyezték. A panaszost a KIR és SIS körözési rendszerben leellenőrizték, azonban azokban nem szerepelt. A rendőrök a panaszost az Rtv. szerinti panasztétel lehetőségéről és annak előterjesztésére nyitva álló határidőről tájékoztatták.

A jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a rendőrök szóban tájékoztatták a panaszost, az előállítás idejéről szóló igazolást, valamint az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995 (XII. 13.) BM. Rendelet 2. § (8) és (9) bekezdés, 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. alapján a panaszos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a panaszos részére kiadták.

A jelentés rögzíti, hogy az előállítás oka 2012. április 13-án 23 óra 15 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, ruházatának átvizsgálása és előállítása, valamint a testi kényszer és a bilincs alkalmazása jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

2) Az illetékes rendőri szerv megküldte a 2012. április 13-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban A. r. főtörzsőrmester másnap készített összefoglaló jelentését.

A. r. főtörzsőrmesternek a nevezett napon szolgálata teljesítése során 22 óra 45 perckor a S-i Rendőrkapitányság illetékességi területén közterületi szolgálatot ellátó, a Készenléti Rendőrség munkatársai jelentették, hogy S. város K. úton – a megyei kórház sürgősségi betegellátó osztálya – és a S-i Rendőrkapitányság közötti útszakaszon 2012. április 13-án 21 óra 15 perctől 22 óra 45 percig a panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést, és kényszerítő eszközt alkalmaztak az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja (előállítás) és 48. § a), b), c) és d) pontja (bilincs) alapján. A. r. főtörzsőrmester külön-külön meghallgatta az intézkedő rendőröket, amely során az általuk elmondottakban ellentmondást nem tapasztalt, ezért a rendőri intézkedést követő vizsgálat során a Szolgálati Szabályzat 57. § (3) bekezdése alapján azt felülvizsgálta, és megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű, és az alkalmazott kényszerítő eszköz szükséges és arányos volt. Az intézkedés vezetője M. r. törzsőrmester volt.

3) M. r. törzsőrmester a Testület átiratában foglalt kérdésekre válaszolva 2012. június 4-én tett jelentést, amely az alábbi többletinformációkat tartalmazza a fentiekhez képest.

A panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésének célja és jogalapja az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés volt. A panaszossal szemben az igazoltatást M. r. törzsőrmester az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, illetve az Rtv. 30. § (3) bekezdés alapján hajtotta végre, mivel a panaszos a közterületen hangoskodott és erősen ittas állapotban volt.

M. r. törzsőrmester az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, majd a panaszos megszólításával kezdte meg. A panaszossal közölte az intézkedés okát.

A bilincshasználatot megelőzte testi kényszer alkalmazása, valamint külön rendőri felszólítás is azzal, hogy ha a panaszos nem tesz eleget a rendőri felszólításnak, akkor vele szemben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. M. r. törzsőrmester elmondása szerint a panaszos végig agresszív magatartást tanúsított, az előállítás csak kollégái bevonásával volt megoldható. A panaszos agresszív viselkedését az ambuláns értesítő is megerősíti, melyet a szakorvos állított ki.

M. r. törzsőrmester az orvosi vizsgálatot követően panaszost a S-i Rendőrkapitányságra előállította, ahol a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést készített az SZR. 27. §-a és a 40/A. §-a alapján.

M. r. törzsőrmester előadta, hogy a rendőrség épületében fizikai erőszakot a panaszossal szemben nem alkalmazott.

M. r. törzsőrmester elmondása szerint, a panaszos arról tájékoztatta, hogy ha most elengedi, akkor nem lesz semmi gond, ellenkező esetben feljelenti a rendőröket, akik fizetni fognak neki.

A panaszos az előállítás során nem kérte hozzátartozójának kiértesítését.

M. r. törzsőrmester a panaszos hallókészülékéről nyilatkozni nem tudott, nem látta, hogy viselt-e a panaszos készüléket. Az intézkedés közben a panaszos azonban tájékoztatta M. r. törzsőrmestert, hogy hallássérült. Ennek következtében M. r. törzsőrmestert állítása szerint hangosabban kérdezte a panaszost az intézkedés során, a hallókészülék hiánya nem nehezítette meg a köztük lévő kommunikációt.

A panaszos személyes iratait nem foglalták le a rendőri intézkedés során, azokat priorálást követően az előállító helységben leltári letétbe helyezték el, az előállítás időtartalmára, majd szabadítást követően a panaszos részére visszaadták.

4) Megküldésre került K. r. őrmester 2012. június 4-én kelt M. r. törzsőrmesterével azonos tartalmú jelentése.

5) A rendőrségi iratokhoz csatolták A. r. főtörzsőrmester 2012. június 4-én kelt jelentését, amely a fent leírtakhoz képest az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A rendelkezésre álló, a megyei kórházban 2012. április 13-án kelt ambuláns értesítő adataiból megállapítható, hogy a panaszos kezelésére nem került sor, vélhetően azért mert a vizsgálatot végző szakorvos a beszállított erősen ittas állapotban lévő személy orvosi kezelését nem tartotta szükségesnek.

Az intézkedő rendőrök jelentése alapján a panaszossal szemben a S-i Rendőrkapitányságra történő beszállítása közben fizikai erőszakot nem alkalmaztak.

A panaszos hallókészülékét valóban kereste, azonban nem jelezte, hogy annak hiánya bármilyen módon megnehezítené a kommunikációját. A hallókészülék az előállító helyiségben történő elhelyezése során már nem volt az előállított személy birtokában – ellenkező esetben az elvételre és a letéti jegyzékben történő feltüntetésre került volna sor – elképzelhető, hogy az intézkedés során kieshetett a panaszos füléből. A panaszos birtokában lévő 4 db hallókészülékhez tartozó elem a ruházata tvizsgálás során megtalálták, melyeket a panaszostól az előállító helyiségben történő elhelyezés időtartalmára elvettek. A többi átvett tárgy mellett ezeket is rögzítették a letéti naplóban, melyek átvételét az intézkedés végeztével az előállított személy átvett, melyet aláírásával igazolt.

6) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. június 7-én kelt tájékoztató levelében a Testület kérdéseire válaszolva a fenti rendőrségi iratokkal egyező tartalommal számolt be a sérelmezett rendőri intézkedésről.

7) A Készenléti Rendőrség csatolta az iratokhoz R. r. alezredes 2012. június 7-én készített feljegyzését az aznap M. r. törzsőrmester és K. r. őrmester telefonon történő meghallgatásáról. M. r. törzsőrmester jelentette, hogy az intézkedést az Rtv. 20. § (2) bekezdése, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdésének megfelelően kezdték meg. A panaszossal szemben a kórházba szállítás során és az alatt fizikai erőszakot nem alkalmaztak. A panaszos erősen ittas állapotban volt, mozgáskoordinációs zavarai voltak. Az

állapotából kifolyólag támogatni kellett, hogy el ne essen. A fentieket a feljegyzés szerint K. őrmester M. r. törzsőrmesterrel egybehangzóan adta elő.

8) Megküldték a 2012. április 13-án, a letéti tárgyakról készült jegyzőkönyvet, amely a panaszostól átvett letéti tárgyak között 4 db hallókészülék elemet tüntet fel. A jegyzőkönyvben nem szerepel személyes irat és hallókészülék. A panaszos az iraton aláírásával igazolta, hogy a fogvatartása alkalmával tőle átvett tárgyakat hiánytalanul visszakapta.

9) Megküldték V. r. törzsszázlós, M. r. törzsőrmester és K. r. őrmester 2012. április 4-én kelt, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség, illetve igazolás megtagadása szabálysértés elkövetése miatt a panaszos ellen tett szabálysértési feljelentését. A feljelentés rögzíti, hogy a szabálysértés 2012. április 13-án 21 óra 15 perckor történt. A feljelentés a szabálysértés tényállásaként az intézkedő rendőrök jelentésében előadottakat ismerteti.

10) Csatolták a rendőrségi iratokhoz az országos rendőrfőkapitány 2012. március 9-én 0 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2012. április 15-én 24 óráig fokozott ellenőrzést elrendelő határozatát. Az Országos Rendőrfőkapitány 2012. március 8-án kelt határozatában a Szolgálati Szabályzat 26. §-a és az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendel el Magyarország teljes közigazgatási területére, figyelemmel a közelgő ünnepekkel összefüggésben megnövekedő tömegközlekedési eszközök forgalmára, azzal egyenes arányban fokozódó balesetveszélyre és az illegális migrációval kapcsolatos feladatok teljesítésére.

11) A rendőrségi iratok mellékletét képezi a fent már ismertetett a 202. április 13-án kiállított ambuláns lap, az előállításról szóló igazolás, és a panaszossal szemben 50. 000 forint pénzbírságot kiszabó szabálysértési határozat is.

III.

Az előadó testületi tag a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult Dr. B-hoz, a megyei kórház főigazgatójához. A kórház igazgatósága 2012. augusztus 3-án kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszos 2012. április 13-án 22 óra 3 perckor került ellátásra a kórház sürgősségi baleseti osztályán. A panaszos erősen ittas állapotban elesett, arcán és rágóízületén nyílt seb keletkezett. A panaszos sebét fertőtlenítették, ellátták. Megállapítást nyert, hogy fogdában elhelyezhető. A panaszos kérésére az őt kísérő rendőrök a bilincset meglazították.

A sérült ellátásakor szolgálatban lévő kórházi dolgozók (két kivétellel, akik szabadságukat töltik) elmondása szerint a sérültet a rendőrök erősen ittas állapotban, megbilincselve szállították a sürgősségi betegellátó osztályra. A panaszos beszállításkor agresszívan viselkedett, kiabált, minősíthetetlen szavakat használt, mindenkibe belekötött. Arra, hogy a rendőrök közül bárki is bántalmazta a panaszost, egyikük sem emlékezett.

A főigazgató levelében beszámolt arról, hogy a panaszos 2012. április 14-én ismét ittas állapotban (saját lábán) érkezett a sürgősségi betegellátó osztályra. Csukló és kéz egyéb részeinek, csípő és fej k. m. n. részének zúzódása volt megállapítható. A panaszos elmondása szerint előző nap este a rendőrök bántalmazták. Megröngtenezése után nem jött vissza az osztály orvosához. A kórházi irat rögzíti a röntgenkérést. A levélhez csatolták a korábban már

ismertetett 2013. április 13-án és 15-én kiállított ambuláns értesítőket, valamint 2012. április 14-én és 15-én készült röntgen leleteket, amelyek tanúsága szerint a panaszos nem szenvedett csonttörést.

2012. április 15-én szülei kíséretében (saját lábán) érkezett a panaszos a sürgősségi betegellátó osztályra. Arc, törzs alsó részeinek és koponya zúzódását, boka rándulását és zúzódását állapították meg. A panaszos ismét előadta, hogy 2012. április 13-án este a rendőrök bántalmazták. A panaszosnak borogatást, jegelést, kíméletet, gyulladáscsökkentő gél helyileg történő használatát és fájdalomcsillapító szedését, valamint panasz esetén kontrollt javasoltak.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszossal szemben fogantatosított intézkedések sorában elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszost igazoltatták-e a rendőrök, ha igen, akkor ez kellő joggalappal történt-e.

A panaszosi állításnak ellentmondva, a rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök a panaszost igazoltatták. Intézkedést az Rtv. 20. § (2) bekezdése, valamint a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdésének megfelelően köszönéssel, tisztelegéssel, jelvéyszámuk közlésével majd az intézkedés alá vont megszólításával kezdeményezték, majd közölték az intézkedés okát.

Mivel a rendőrségi tájékoztató levél és a jelentések következetesen abban, hogy a panaszost a járőrök igazoltatták, valamint arra tekintettel, hogy a panaszos maga is elismeri, hogy erősen ittas állapotban volt, amelyet hangos szóváltás követett, – amely miatt valószínűleg a panaszos nem érzékelte a felszólítást – a testület tényként fogadta el, hogy sor került a panaszos igazoltatására.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőrök előadását a fent hivatkozott, a panaszossal szemben hozott, 2012. április 18-án kelt szabálysértési határozatban foglaltak is megerősítik, amely – a S-i Rendőrkapitányság 2013. május 8-án adott telefonos tájékoztatása szerint – 2012. április 28-án emelkedett jogerőre. B. r. őrnagy a Testület megkeresésére azt a tájékoztatást adta, hogy a határozat ellen a panaszos nem élt jogorvoslattal, a határozat kézbesítését igazoló tértivevény „átvette” jelzéssel érkezett vissza a rendőrkapitányságra.

A rendőrségi iratok arról tesznek tanúbizonyságot, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben az igazoltatást az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, illetve az Rtv. 30. § (3) bekezdés alapján hajtották végre, mivel a panaszos a közterületen hangoskodott és erősen ittas állapotban volt.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja értelmében: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének

megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: „A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”

Az országos rendőrfőkapitány 2012. március 8-án kelt határozatában 2012. március 9-én 0 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2012. április 15-én 24 óráig a Szolgálati Szabályzat 26. §-a, és az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendel el Magyarország teljes közigazgatási területére, figyelemmel a közelgő ünnepekkel összefüggésben megnövekedő tömegközlekedési eszközök forgalmára, és az azzal egyenes arányban fokozódó balesetveszélyre és az illegális migrációval kapcsolatos feladatok teljesítésére.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

A Testület az események rekonstruálása során arra a megállapításra jutott, hogy a panaszosnak a rendőrök által tapasztalt erősen ittas állapota, és az őt körülvevő hulladék megalapozta a rendőrök fellépését, az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettség teljesítését. Ebben a körben fontos rögzíteni, hogy e kötelezettség fennállt attól függetlenül, hogy a szemetet a panaszos szórta-e szét. A rendőrök által észlelt körülmények ugyanis alappal ébreszthették azt a gyanút bennük, hogy a panaszos szemetelhetett, miután viszont megkezdtek a panaszossal szembeni fellépést, a panaszos által sem cáfoltan olyan indulatos szóváltás alakult ki közte és a rendőrök között, amely a Testület meggyőződése szerint már megalapozta a panaszos igazoltatásának szükségességét az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében, kifejezetten a közrend és a közbiztonság védelme érdekében.

A Testület ugyanakkor nem fogadta el az igazoltatás jogalapjaként az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdését, tekintettel arra, hogy a fokozott ellenőrzés célja a fokozódó balesetveszély és illegális migrációval volt összefüggésben. E vonatkozásban korábbi gyakorlatára hivatkozva a Testület ismételten kifejezi, hogy aggályosnak és a fokozott ellenőrzés törvényi rendeltetésével (azaz a kellően konkrét közbiztonsági, közrendi veszélyhelyzetre reagáló koncentrált rendőri fellépés jogalapjának megteremtésével) ellentétesnek tartja az ország teljes területére több mint egy hónapi időtartamra elrendelt fokozott ellenőrzést.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette.

2) Ezt követően a Testület a panaszos előállításának körülményeit vizsgálta.

a) Az előállítás jogalapja kapcsán a Testület a következőket rögzíti.

A rendőrségről érkezett iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állították elő. Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja. A panaszos az igazolásra való felszólításnak nem tett eleget, az intézkedés alól ki akarta vonni magát, a rendőri intézkedésre agresszívan reagált, szitkozódott, a járőröket trágár szavakkal illette és megfenyegette őket, hogy az ügyészségnél feljelenti őket. Az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy a rendőri intézkedést akadályozza, azzal szabálysértést követ el, és elő fogják állítani a S-i Rendőrkapitányságra.

Az igazoltatásnál kifejtetteknek megfelelően a Testület elfogadja a rendőrségi iratokban leírtakat, – amelyeket a jogerős szabálysértési határozat is megerősít –, miszerint a rendőrök a panaszost igazolásra szólították fel, aminek azonban a panaszos nem tett eleget.

A panaszos rendőri intézkedés foganatosítását akadályozó magatartása, valamint az általa is elismert ittas állapota, valamint a rendőrökkel szemben használt fenyegető hangneme kellő jogalapot szolgáltatott a rendőröknek a panaszos előállítására.

A Testület megjegyzi, hogy A. r. főtörzsőrmester összefoglaló jelentése az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontját jelöli meg, amely elírásként értékelhető, mivel a jelentésben kifejtettek is az a) pontot támasztják alá.

A fentiekre való tekintettel a Testület megállapította, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállításához, ezért a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az intézkedés jogalapját tekintve nem sérült.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

Ahogy azt a Testület a fentiekben már tisztázta, a panaszost azért állították elő, mert igazoltatása nem járt sikerrel. A kérdés megítélése kapcsán a Testület azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a panaszos a rendőrökkel kötekedett, nem működött együtt, eljárásuk jogszerűségét a saját előadása alapján is megkérdőjelezte. Az iratait nem adta át.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a helyszínen az intézkedő rendőrök számára már nem volt más olyan rendőri eszköz, amellyel a panaszossal szembeni szabálysértési eljáráshoz szükséges személyi adatokat meg tudták volna ismerni, illetve azok valóságát ellenőrizni tudták volna, így indokoltan kezdték meg a panaszos előállítását.

Mivel tehát az adott intézkedésre kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor, a Testület az előállítással összefüggésben nem állapította meg a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a megsértését.

c) A Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 21 óra 15 perctől 23 óra 15 percig tartott. Az előállítás időtartamáról kiállított igazolást a panaszos aláírta.

A sérelmezett rendőri intézkedésről készített jelentés az eseményeket történésük sorrendjében írja le. Miután a panaszos személyazonosságának igazolását megtagadta, ezért őt a szolgálati gépkocsiba beültették, majd a megyei kórház sürgősségi betegellátó osztályára szállították általa elmondott sérüléseinek kivizsgálása céljából. Az orvosi vizsgálatot követően a rendőrök a panaszost a rendőrkapitányságra szállították, ahol a panaszost elhelyezték az előállító helyiségben, őrzéséről gondoskodtak. A ruházatátvizsgálásra az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján került sor. Maga a jelentés teszi egyértelművé, hogy a panaszos személyazonosító igazolványa a ruházatátvizsgálás során, kabátjának oldalzsebéből került elő, és az igazolvány segítségével személyazonossága hitelt érdemlően megállapítást nyert. A panaszost a rendőrkapitányságon priorálták, majd az írásos tevékenység elvégzését követően 23 óra 15 perckor szabadon bocsátották. Ebbe az időtartamba beleszámít a panaszos kórházi ellátásának ideje, illetve a rendőrkapitányságon töltött idő is. A 2 óráig tartó előállítás, amelyből megközelítőleg 1 órát kellett a panaszosnak a rendőrkapitányságon töltenie, amely időtartam alatt sor került a panaszos ruházatának átvizsgálására, priorálására, valamint a rendőrségi dokumentációk elvégzésére.

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a személyi szabadságának korlátozásával járó intézkedés időtartamát, a Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület ezt követően a bilincsalkalmazás jogszerűségét vizsgálta.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy

ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (4) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélszerűsággal választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A panaszos beadványában előadta, hogy a bilincselés a helyszínen történő felhelyezéstől kezdve folyamatos volt. A kényszerítő eszköz alkalmazására bármilyen felhívás vagy felszólítás nélkül került sor, annak ellenére, hogy a rendőri intézkedéssel szemben ellenállást nem tanúsított. A panaszos a kórházban kérte a bilincs meglazítását, azonban a panaszosi beadványból nem derült ki, hogy az intézkedő rendőrök ezen kérésnek eleget is tettek.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. § értelmében testi kényszer az Rtv. 48. §-ának a), b), c) és d) pontja alapján (önkárosítás, támadás és szökés megakadályozása, illetve ellenszegülés megtörése érdekében) bilincset alkalmaztak 1 óra 30 percen keresztül. A panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték a kórházba történő beszállítás, illetve a kórházban töltött idő alatt (21 óra 15 perctől 22 óra 45 percig). Az intézkedő rendőrök a kórházban a panaszos kérésére a bilincset meglazították.

A Testület felvilágosítás-kérése alapján készített tájékoztató levélben, valamint a rendőrségi jelentésekben foglaltak szerint a bilincselés oka az volt, hogy a panaszos végig ellenálló, agresszív magatartást tanúsított, az előállítás csak további rendőri bevonással volt kivitelezhető.

A panaszos állításával ellentétben a rendőrségi iratok arról tesznek tanúbizonyságot, hogy a testi kényszer alkalmazását követően került sor a bilincs alkalmazására. A kényszerítő eszköz alkalmazását előzetes felszólítás előzte meg, melynek a panaszos nem tett eleget.

A 2012. április 13-án kelt ambuláns értesítő rögzíti, hogy a rendőrség az erősen ittas személyt a sürgősségi baleseti osztályra szállította, aki agresszívan viselkedett. A rendőrök bilincset a vizsgálat alatt nem vették le, de a panaszos kérésére lazítottak rajta.

A megyei kórház igazgatósága által megküldött levél szerint a panaszos agresszív magatartást tanúsított, kiabált, minősíthetetlen szavakat használt, mindenkibe bele kötött.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Tekintettel az ittas panaszos által tanúsított ellenállásra, az intézkedést folyamatosan megghiúsítani törekvő viselkedésére, a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök jogszerűen alkalmaztak testi kényszert, majd ezt követően bilincset.

A Testület az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások okán nem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt elhangzott-e előzetes figyelmeztetés a rendőrök részéről a hangos szóváltás során, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme e tekintetben nem megállapítható.

A rendelkezésre álló információk birtokában, figyelemmel a kórházi dolgozók által elmondottakra – mely szerint a panaszos a kórházban is agresszíven és kötekedően viselkedett – a Testület álláspontja szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása az egész rendőri intézkedés alatt sem bizonyult túlzottnak és aránytalannak.

4) A panaszos bántalmazásával a Testület ezt követően foglalkozott.

A panaszos beadványában megfogalmazott legsúlyosabb sérelme, hogy a rendőrök őt az intézkedés foganatosítása során végig bántalmazták. A panaszos kifejezetten bántalmazásként írja le a vele történeteket, elmondása szerint a mindenféle felszólítás nélkül a kezeit a rendőrök hátrabilincselték, majd a kezeit felfelé feszítve, „felsőtestét fölfelé kényszerítve” a közelben várakozó mikrobushoz vezették. A járműhez érve a rendőrök a panaszost az ülések közötti részre lökték, és bántalmazni kezdték. A rendőrök a kórházban elgáncsolták, és újból bántalmazni kezdték, a bántalmazás közben a panaszos felsőtestét többször térdmagasságig emelték majd földre ejtették és ütlegelték, miközben a hátára tapostak. A kórházban történetek után a rendőrök a panaszost a rendőrségre vitték, a korábbiakhoz hasonlóan a jármű padlóján. A panaszos előadta, hogy a „benntartása alatt a brutalitás mérséklődött”, csak néhányszor lökték a fogdában lévő padra hátrabilincselte kézzel.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a szolgálati gépjárműhöz való kísérése közben folyamatosan kiabált, hogy megverték az intézkedő rendőrök és szája alsó részét, valamint kezét fájlalta. A földre vitel következtében a homlokának bal oldala földdel szennyeződött, mely alatt azonban sérülés nem volt. Ezt követően az intézkedő rendőr a megyei kórházba

szállították orvosi ellátás céljából. A kórházban Dr. G. szakorvos megvizsgálta a panaszost, és megállapította, hogy homlokán bal oldalt földdel szennyezett terület, szája alsó részén pedig felületi hámsérülés található, friss sérülési nyomok nem voltak láthatóak, sérülése 8 napon belül gyógyuló.

A Testület kifejezett felvilágosítás-kérésére a Készenléti Rendőrség parancsnoka és az intézkedő rendőrök arról számoltak be, hogy a panaszossal szemben a kórházba szállítás során és az alatt fizikai erőszakot nem alkalmaztak. Panaszos erősen ittas állapotban volt, mozgáskoordinációs zavarai voltak. Az állapotából kifolyólag a rendőri jelentés szerint támogatni kellett, hogy el ne essen.

Az intézkedő rendőrök aznap készített jelentése rögzíti, hogy a testi kényszer és a bilincselés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, panaszt nem jelzett a rendőrök felé.

A 2013. április 13-án kiállított ambuláns értesítőn diagnózisként az arc és rágóizület területének nyílt sebe, alkohol okozta káros használat (abuzus) van feltüntetve, valamint az, hogy a panaszos megcsúszás és botlás miatt elesett. Az értesítő szerint a fejen bal oldalt homlokon földdel szennyezett terület, az alsó ajkakon felületes horzsolás, bal oldali alsonton műtéti heg, valamint mindkét csuklón felületes zúzódási nyom fedezhető fel. A fogazaton friss sérülés nincs, máshol sem látható külsérelmi nyom. Az orvosi dokumentációban rögzítésre került, hogy az aznap szerzett sérülés elsődleges orvosi vizsgálat szerint 8 napon belül gyógyul.

A 2013. április 14-én kelt ambuláns lapon a csukló és kéz egyéb részeinek, a csípő és a fej k. m. n. részének zúzódása, valamint a k. m. n. tényezők által okozott sérülés van diagnosztizálva. Az ambuláns értesítőn az szerepel, hogy a kórházba a panaszos saját lábán érkezett (szintén ittas állapotban), ahol elmondta, hogy a tegnapi napon, éjszaka a rendőrök bántalmazták. A panaszos mindkét csuklóját, állát és derekát fájalta.

A 2012. április 15-én kiállított ambuláns értesítő diagnózisként az arc zúzódását, a medence és törzs alsó részének zúzódását, a boka rándulását és húzódását, a koponya zúzódását, valamint k. m. n. tényezők által okozott sérülést tünteti fel. Az orvosi irat szerint a panaszost szülei kísérték a kontrollvizsgálatra, konzíliumra. A panaszos a történet előzményeként újra elmondta, hogy 2012. április 13-án rendőrök bántalmazták, akkor a kórház ambulanciáján járt, illetve 2012. április 14-én ismét ellátásra jelentkezett. Az ambuláns lap az alábbiakat rögzíti. „Feje, álla sérült, gerincét rugdosták, bokáját „kirúgták”. Állkapcsa, gerince fáj és kezét nem érzi, mivel „szétbilincseltek””. Az ambuláns értesítő arcon, illetve csuklón lévő sérüléseket tüntet fel.

2012. április 14-én és 15-én készült röntgen leletek tanúsága szerint a panaszos nem szenvedett csonttörést.

A megyei kórház igazgatósága 2012. augusztus 3-án kelt levelében arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos erősen ittas állapotban elesett, arcán és rágóizületén nyílt seb keletkezett. Arra, hogy a rendőrök közül bárki is bántalmazta a panaszost, a panaszos ellátásakor szolgálatban lévő kórházi dolgozók közül egyikük sem emlékezett.

Kétségtelen tény, hogy a panaszos testén az intézkedést követően sérülések voltak láthatóak – azonban e sérülések keletkezésének körülményei, és a sérülések keletkezésének pontos ideje a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt tisztázható. A Testület kiemelkedő jelentőséget tulajdonított annak, hogy a panaszos erősen ittas állapotából kifolyólag maga is okozhatta sérüléseit, illetve az intézkedést megelőzően is szerezhette sérüléseket, amelyekre alkoholos befolyásoltsága miatt nem feltétlenül emlékezhetett. A kórházi tájékoztató levél és a nevezett napon kiállított ambuláns lap is rögzíti, hogy a panaszos elesett. A rendőrségi iratok is arról számolnak be, hogy a panaszosnak mozgáskoordinációs zavarai voltak, ezért támogatni kellett, hogy el ne essen. A Testület az eset megítélése szempontjából továbbá fontosnak tartotta a panaszos az intézkedés napján kelt ambuláns lapon feltüntetett sérüléseit, amelynek tanúsága szerint a panaszos alsó ajkán felületes horzsolás és a csuklóján felületes zúzódás nyom található. A Testület megítélése szerint ezek a felületi sérülések keletkeztek a panaszos földrevitele, illetve bilincselése következtében. Mindezekre tekintettel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos a rendőri intézkedéssel összefüggésben szenvedte-e el a sérülést. Az a tény, hogy a panaszos az intézkedés másnapján (szintén ittasan), majd harmadnapján megjelent a kórházban, ahol újabb sérülésekre panaszkodott, a Testület nem tudta bizonyítékként elfogadni, mivel ezen sérülései az intézkedést követően keletkeztek.

Mivel egyéb olyan bizonyíték, amely a tényállás felderítésére alkalmas lett volna, nem áll rendelkezésre, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos testi integritáshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

5) A Testület ezt követően a panaszos hallókészülékével kapcsolatban előterjesztett panaszát vizsgálta meg.

a) Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. június 7-ei tájékoztató levele, és M. r. törzsőrmester és K. r. őrmester 2012. június 4-én kelt jelentése alapján az intézkedő rendőrök nem látták, hogy a panaszos viselt-e hallókészüléket. Az intézkedés közben a panaszos azonban tájékoztatta a járőröket, hogy hallássérült. Ennek következtében a rendőrök hangosabban kérdezték a panaszost az intézkedés során, a hallókészülék hiánya nem nehezítette meg a köztük lévő kommunikációt.

A Testület megítélése szerint annyi bizonyosan megállapítható, hogy az eljáró rendőrök intézkedésük során észlelték azt, hogy a panaszos hallássérült, és ennek következtében hangosabban beszéltek hozzá. A panaszos ezzel szemben egyértelműen azt állítja, hogy a hallókészüléke a rendőrök eljárása alatt a földre esett, amit a rendőrök érzektek is, mivel az egyik rendőr a bakancsát fölé helyezte, mintha széttaposni készülne. Állítása szerint hallókészülékét ezt követően zsebkendőbe tették.

A felek előadásában a fent kifejtettekre vonatkozóan a Testület ellentmondást tapasztalt, ami a rendelkezésre álló adatok alapján – és további bizonyítási eszközök híján – a panaszeljáráásban nem volt feloldható.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást a kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezi továbbá, hogy személyi okmányait azonnal nem kapta vissza, azokat többszöri telefonálás után hozták utána a rendőrök a kórháznál lévő telefonfülkéhez.

A Készenléti Rendőrség parancsnoka, és M. r. törzsőrmester és K. r. őrmester arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos személyes iratait nem foglalták le a rendőri intézkedés során, azokat priorálást követően az előállítás időtartalmára az előállító helységben leltári letétbe helyezték el, majd szabadítást követően a panaszos részére visszaadták.

A rendőrségi iratokhoz megküldött 2012. április 13-án a letéti tárgyakról készült jegyzőkönyv, azonban nem tünteti fel a panaszos személyi okmányait az átvett tárgyak között.

A rendőrségi iratok közötti ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok hiányában nem tudta feloldani, ezért ezen tényt a panaszos állításának megerősítéseként értékelte, így megállapította, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, amely sérelmet a Testület csekély fokúnak ítélt meg.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben fogyanatosított igazoltatás és előállítás, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez, illetve személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs alkalmazása jogszerűen történt, ugyanakkor a kényszerítő eszköz használata előtti előzetes figyelmeztetés megtörténte kérdésében az egymásnak ellentmondó állítások miatt a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület az ellentmondó rendőri és panaszosi állítások okán úgyszintén nem tudott állást foglalni, egyrészt abban, hogy a panaszost bántalmazták-e, így sérült volna a testi integritáshoz való joga, másrészt pedig abban, hogy a hallókészüléke kapcsán történt-e emberi méltósághoz fűződő jogsérelem. A Testület a panaszos személyes iratai vonatkozásában arra a megállapításra jutott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, azonban ezen sérelem nem érte el azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogséreelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2013. május 29.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag